

2. Економіка природокористування і охорони довкілля: зб. наук. пр. / РВПСУ України НАН України. – К.: РВПС України НАН України, 2009. – 266 с.
3. Ілляшенко С.М., Божкова В.В. Управління екологічними ризиками інновацій. - Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. - С. 24.

Лазорчик І.

*магістрант II курсу спеціальності 101 Екологія
Науковий керівник – доц. Барна І.М.*

ЕКОЛОГІЧНІ ВЕДЕННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Виробництво сільськогосподарської продукції є одним з найпоширеніших видів людської діяльності. У процесі ведення сільського господарства змінюються екологічні умови навколишнього середовища. Площі, зайняті лісами, чагарниками і луками з різноманітною природною рослинністю зменшуються. Зазнають істотних змін природний біологічний колообіг внаслідок втрати величезної маси хімічних елементів, радіаційний і водний баланс величезних територій, гідрологічний режим. Погіршуються природні умови проживання тварин і птахів, забруднюються атмосфера, гідросфера і літосфера. Ґрунти в процесі тривалого господарського використання втрачають свою природну родючість, деградують або повністю руйнуються.

Нині досить поширеним явищем стало ураження культурних рослин різними хворобами і шкідниками. Вирощування одних і тих самих видів рослин на великих площах робить їх більш вразливими щодо захворювань, а також створює сприятливі умови для розвитку окремих видів шкідників. Останнє наглядно можна проілюструвати на прикладі колорадського жука. Перші його екземпляри були випадково завезені разом з картоплею з Америки до Європи спочатку на Піренейський півострів. [1] Звідти і почалася його поступова експансія на схід де він знаходив досить сприятливі умови для свого розвитку. Зараз його можна зустріти практично на будь-якому картопляному полі.

У боротьбі зі шкідниками і хворобами застосовуються різні засоби (отрутохімікати, сівозміна, агротехніка, біологічні), але проблема в цілому ще далека від розв'язання. Крім того, використання хімічних засобів захисту рослин призводить до збільшення забруднення навколишнього середовища.

Серйозні проблеми для навколишнього середовища виникають у зв'язку із застосуванням в сільському господарстві мінеральних добрив.

Внесені на поля, вони лише частково поглинаються рослинами. Значна кількість азоту і фосфору потрапляє в ґрунтові і підземні води, а з них мігрує до рік і озер. Найбільше їх накопичується в слабопроточних водоймах. Однак ведення інтенсивного сільського господарства без застосування добрив неможливе, бо нереально було б підтримувати і збільшувати родючість ґрунтів.

У більшості країн світу не досягнуто оптимальних норм внесення добрив. Проте в деяких високорозвинених країнах (Німеччині, Бельгії, Голландії, Англії, США) є приклади застосування надмірних їх кількостей. У зв'язку з цим виникає загроза погіршення якості продуктів харчування і забруднення навколишнього середовища агрохімікатами.

Ґрунтова мікрофлора характеризується вибірковою чутливістю до гербіцидів. Хімічні обробки гербіцидами здебільшого призводять до загибелі чутливих до певних препаратів видів і родів мікроорганізмів, активізації стійких мутантів і видів, які використовують гербіцид як енергетичний матеріал. Наслідок – порушення стану рівноваги ґрунтової екосистеми і, відповідно, умов самоочищення ґрунту (що зазвичай відбувається завдяки діяльності послідовно взаємозамінюваних рас мікроорганізмів), звуження спектра мікробіологічної активності внаслідок як безпосередньої мікробіцидної дії гербіцидів, так і зміни екологічного середовища. За результатами багатьох зарубіжних і вітчизняних досліджень встановлено, що характер дії гербіцидів на ґрунтові мікроорганізми залежить від різних факторів: норм і хімічних властивостей препаратів, строків їхнього внесення, складу мікрофлори, ґрунтово-кліматичних умов тощо.[2] Досліди низки авторів виявили фактори залежності гербіцидного впливу на мікрофлору ґрунту: рН, вологу, температуру і тип ґрунту, а також вміст органічної речовини у ньому. Зафіксовано пригнічення целюлозорозкладальної активності бактерій під впливом пропазину (3,0 кг/га) у легкосуглинкових світло-каштанових ґрунтах. Через 1,5–2 місяці біологічна активність ґрунту поновлювалася і навіть збільшувалася порівняно з активністю ґрунту, не обробленого гербіцидами.

Використання у сільському господарстві отрутохімікатів дає можливість зберегти значну частину врожаю. При обробці посівів пестицидами основна їх частина нагромаджується на поверхні ґрунтів і рослин. Вони адсорбуються органічною речовиною ґрунту і мінеральними колоїдами. Надлишок пестицидів може мігрувати з низхідними потоками вологи і потрапляти до ґрунтових вод.

Кожна галузь сільського господарства по-різному впливає на навколишнє середовище. Так, землеробство досить помітно змінює

водний баланс і гідрологічний режим агроландшафтів. Створення великих відгодівельних комплексів нерідко супроводжується забрудненням ґрунтів і вод екскрементами тварин, нагромадженням гною.

Отже, сучасне сільське господарство створює для жителів сіл цілу низку гострих екологічних проблем. Їх успішне розв'язання можливе тільки на основі раціонального природокористування, здійснення комплексної системи заходів з охорони природи і підвищення продуктивності землеробства і тваринництва, а також хімізацію, що інтенсивно розвивається в сільському господарстві, можна оцінювати з двох позицій – як економічно вигідну і як екологічно небезпечну для навколишнього середовища, і для самої людини.

Список використаних джерел

1. Канаш О.П. Ґрунтово-екологічні чинники раціонального використання земель України / О.П.Канаш // Проблеми земельної реформи в Україні. - К.: РВПС України, 1994. - 190 с.
2. Карплюк Р. Екологічні аспекти оптимізації землекористування / Р. Карплюк // Землеустрій і кадастр. - 2007. - С. 4-6.

Мельник М.

*магістрантка II курсу спеціальності 101 Екологія
Науковий керівник- доц.Чеболда І.Ю.*

ЕКОЛОГІЧНА ТА ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ПАНАСІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ ЗБОРІВСЬКОГО РАЙОНУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Державний земельний кадастр займає особливе місце в кадастрі природних ресурсів. Це пов'язано з особливостями землі як об'єкта земельного кадастру і її значенням як одного з найважливіших компонентів навколишнього природного середовища. **Земля** – різноманітність природних ресурсів, складний елемент біосфери. В її надрах наявні великі поклади корисних копалин, органічно пов'язані з землею водні і лісові ресурси, без яких життя неможливе.

Земля, як об'єкт земельного кадастру, – першооснова будь-якої діяльності. Так, в обробній промисловості і транспорті земля є територіальною основою, на якій здійснюється процес виробництва.